

مجموعه سنون

از

جمعیت علمیه عثمانیه

ایکینجی سنه

نومرو ۲۱

رمضان

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشد

۱۲۸۰

(تنظیم استانبول)

عالم با طرفی سلطنت سینه دن وقوع بولان تشویقات اوزر زینه در سعادتک
تنظیم و اصلاحی ضمنده بو کونلرده معتبران تجارت و صرافان دن مرکب
اوله رق تشکل ایش اولان بر قومپانیه نك اولبايده باب عالی یه
برق طعه لایحه تقدیم ایش اولدیغی استماع اولمیشدر فی الحقیقه
استانبولک تنظیم و اصلاحه کمال احتیاجی درکار اولدیغندن
شو کیفیت زیاده موجب بمنو نیز اوله رق بمنه تعالی عهد قریده
تیسر حسن حصولی الطاف الهیه دن امید واستدعا و اولبايده
عامه نك نظر دقتی جلب ایش اوزره لایح خاطر فائز اولان بعض
مطالعانک تحریر و یسانه اجترایدرز

بیانه حاجت اولمیدیغی وجهله در سعادت کرك موقع جغرافیسنک
اهمیتی و کرك آب وهوا سنک لطافتی جهتیله روی زمینده بی مثل
ونظیر اوله رق محسود کافه امم بر سواد اعظم بولندیغی حالده
شمیدی یه قدر اصول عتیقه اوزره اکثر ابنیه سی اخشاب
وسوقاقلری طاروقاقدیرملری اویغونسز اوله رق قالمسی فوق النایه
جای تأسف حالته ندر استانبولدن دهامنتظم بر شهر کور مامش
ویا خود ایشتماش اولنلر باطبع بونک ما فوقینده بر حال
تصور ایده میدرک خشنود اوله ییلوب حتی بعض شعرا
(هر نه کیم خاطره ایلر سه خطور * انده اعلا سنک اعلاسی اولور)
نشیده سیله حقننده نغمه سنج مدح و ثنا اولمش یسه ده ممالک منتظمه
سائره ده سیروسیاحت ایدنلر (الاشیا تنکشف باعندادها)
حکمنجه بورا سنک نه درجه محتاج اصلاح اولدیغنی درک
واذعان ایدرلر

شوکیفتك اھمیندن غافل بولانلر برشهر ابدی سسك تكیم و تنظیمی
 واسواقنك توسیع و تطہیری و بولنك لیالیدہ تنویری تزیینات زائیدہ
 قبیلندن اولوب اك صکرہ دوشنیلہ جك برشی اولدیغی اعتقادینہ
 ذاہب اولورئر ایسہدہ ارباب تجربہ و تدقیق عندندہ رھین ربہ
 تحقیق اولدیغی اوزرہ برشهر سکنہ سسك مادی و معنوی حصول
 سعادت حائری حقندہ شو مادہ تك فوق مای تصور تأثیرات
 عظیمہ سی اولدیغندن بك چوق شیلرہ تقدیمہ شایان
 ایدوکی انکار اولندمز اولو جملہ صدق مدعاھر تقدراربابی عندندہ
 روشنا ایسہدہ حال حاضرک عموم اھالی یہ نسبتلہ نہ درجہ مضراتی
 و اصلاحی تقدیردہ نقدر فوائد و محسناتی مستلزم بولندیغنی تفصیل
 ایلہ برابر لابد اولان اصلا حاتك اجرا سی دخی ظن اولندیغنی
 درجہ امور مشککہ و متعسرہ دن اولندیغنی بیان ایدہ لم شہر و اشالی
 جمعیتک اھام اولان محللردہ انسان مجبول اولدیغنی مدنیت
 اقتضا سجدہ دائما یکدیگریلہ الفت و انسیتہ مجبور اولدقدن
 بشقہ حصول اسباب معشت و استراحتلری دخی مطلقابوکا
 متوقف بولندیغندن بین الہالی امر اجتماع و اختلاطک ممکن
 مرتبہ تسہیللہ کرک انسانلرک و کرک محتاج اولدقلری اشیانک سرعت
 و سہولت ایلہ حرکت و انتقالی ضمنندہ مسالک
 و معابرک اقتضاسنہ کورہ ہر درلوموا نعدن تخلیہ سی
 مہام امور دندر

ایمدی دفع ضروریات مدنیت و بالتزہ محافظہ صحت و امثالی
 اسباب و دواعی مختلفہ یہ مبنی انسان ہرکون داخل
 شہردہ کشت و کذار ایلمکہ مجبور اولہ رق بو صورتلہ بك چوق

اوقاتی خار جده بکشد بکشدن بتون شهر افراد اهلینک عومنه
 مخصوص برخانه دیمک اولوب بنا علیه هر کسک سعی و همتی یالکز
 کند و سنک ساکن اولدیغی خانه ک تنظیم و تزیننه متحصص
 اولمیدرق عوما شهرک اصلاحند مصروف اولمسی لازم کور
 بر شهر در و ننده بالسهوله مرور و عبور اسبابنک استحصالی لابد
 اولدیغی مثالو منظره قبیحه و رایحه کریهه سندن خالق متأذی
 اوله جنی شیلر دخی دفع و ازاله اولوب بالعکس رؤیت و تماشایی
 باعث کشایش درون آثار و عمارات کونا کون ایله تزین اولنسی
 اقتضایدر.

برده عمر انسا نینک نصفی لیلایم و رایلد یکدن امتداد ایام حیات
 آرزو سنده اولدیغی قدر برده بود قدر اوقات عزیزه ک مجبوراً گوشه عزلت
 و سکوننده گذرانی خسران عظیم عد اولیق لازم کله جکشدن
 بو برو جهله تجویز اولمیه رق لیالیدن دخی ممکن مرتبه روز روشن کبی
 استفاده اولنسی و سائظنک استحصالی موافق قاعده عقل
 و حکمت اوله جنی امر بیدار در
 لایله سوفا قار تنویر اولمیدیغی حالده اوزاقی محارره کیدوب
 کلیمکده در کار اولان کلفت و زجت بالطبع سدره عزیمت اوله رق
 افتاب جهانتاب عرض دیدار ایدنجیه قدر هر کس بولدیغی محمله
 سکون و آراعه مجبور اولور شو حال ملالت اشتمال ایسه خار ججه
 اولان امور و مصالحی فردایه ترک ایتک و متاع روزیتنک دفعیچون
 براز اوزاق اولان مجالسه و اکلیجه محالزیننه کتمکدن محروم اولیق کبی
 محاذیری داعی اولوب بونلردن قطع نظر هر کس مطالعه کتب

وامثالی بر مشغولیت نافع به بوله میه جفندن اکثر خلق دو چار کسالت و بطالت اولوب بعضی دخی مجر د اشبوام الفساد ارلان بطالتک سؤ تأثیر به عیش و عشرته مبتلا اولور.

اگر چه و هله اولیده یوللر انتظام سر لغتک موجب اولدیغی مشکلات یا لکزیایان کیدر ایکن فنا قالدیر ملرده زحمت چکلمکدن و عربیه ده دخی استنلد یکی کبی سرعت و استراحتله کیدیه ماسندن عبارت ظن اولنور ایسه ده ایشو حالک صغیر و کبیر و غنی و فقیر کافه افراد اهاییه و جوه عدیده ایله مضرتی اولدیغی ادنا ملا خطه ایله اکلاشیور شویله که شمیدیکی حالده لا اقل اون حال و یا خود بش بار کیرک نقل ایلدیکی یوکی یوللرک انتظامی تقدیرجه عربیه واسطه سیله یا لکز بر بار کیر نقل ایده بیلوب یعنی الیوم هر درلوا مور نقلیه ده استعمال اولنان حیواناتک بشیده بریله ادا ره اولنه رق دردینک مصارف لازمه سی اهاییه کار قالور . شو فرق فقرای اهاییه نسبتله غیر محسوس کبی کورینور ایسه ده تجارتله مشغول اولنلروا بنیه جسیمه انشایندیر نلرک عندنده اهیتی درکاردر . اولخالده نقل اشیاده زیاده سهولت و اهو نیت حاصل اولدقدن بشقه الیوم در سعادتده بولنان شو قدر بیک حالک لزومی قالمیه رق مملکتلرینه عودت ایدرلر و بو وجهله هم بوراسی اویله بر طاقم سفله دن خالی قالوب همده بونلر مملکتلرنده زراعت و صنعتله اشتغال ایدرک اوراسنک معمریننه مدار اولورلر .

قالدیرملری او یغونسز و ناعیز سو قاقلرده کرلیدیکی حالده چکیله جک زحمت و اضاعه اولنه جق وقت شویله طورسون قبشن چاوردن و یازین توزو طو پراقدن آدمک اوستی باشی برباد اوله رق بو وجهله

دوچار اوله جغی ضرردن بشقه ایوقالدیرم اوزرنده یورندیکی
تقدیرجه مثلاً اوچ آی طیارنه جق ایاق قابیری برچیق آیده
پاره لته چکندن افراد اهالیدن هریری بالکز بو جهنله لاقلا شهری
اون اون بش غروش حصه دار مضرت اولدیغی بی اشتباهدر.
استانبولده وقت وحالی مساعد اولوبده یایان کز مک استیانیلر
غایت بهالوانی و او یغونسزلغی جهنله کرا عرب و بارکیلرینه سوار
اوله میدرق مستقل حیوان بسلیمکه و بونک ایچون سالیس و آخور
و مالز مه سائر تدارکنه مجبور اوله رق کلی مصارفه دوچار
اولوب حالیکه منتظم یولر و کرا عرب لری اولسه اوله برآتم بر حیوان
مصرفتک نصفی و بلکه ده اقل ایله کرا عرب لری سوار اوله رق
دها سرعت و سهولته استیدیکی محله کیدر کلور.

الیوم عربی سی اولنلر دها چوق مصارف و تکلفه دوچار اولدقاری
حالده کاندولی ایچنده صار صلیقندن مضطرب و طار سوقاقلرده
مرور و عبور زندن خلق متأذی اولوب عربی دهی منتظم مملکتلرده
طیارنه جغی مدتک نصفی ظرفنده شکست و تلف اولمقدیده.
برده محله باشارنده بونلرک اسماری و بیوت و دکا کینک قبولری اوزرنده
نومروری محرر اولماسی استیانیلان محله تعریف و تحریسینده
نه درجه مشکلاتی داعی اولدیغی محتاج بیان دکلدردن پک قولایلقده
اجراسی ممکن اولان اشبواصول فوائد کلیه یی مستلزم اولوب اولخالده
آدم ذل شوالی ارتکابه حاجت قالمیه رق طوغریجه کیدوب استیدیکی
خانه و مغازه و محال سائر یی بولور و چار شوده اشترا ایتش اولدیغی
اشیایی دکا نجینک شاگردی واسطه سیله بلا مصرف خانه سنه
کوندردن اشبو تسهیلادن قطع نظر خار جدن پوسته ایله

ارسال اوله جق مكاتيك اوزرنده دخى دور و دراز بر طاقم
تعريفات تحرىرينه لزوم قالموب شهر و محله و مخاطب اولان ذاتك
اسميريله خانه و يا خود مغازه نك نومرو سندن عبارت اولمق اوزره
يالكر درت كلمه نك تحرىرى كافى اولور.

مقدمات مشروحه دن اكلا شيله جنى و جهله انسان دانما
بولنديغى محله اوتورمق و محتاج اولديغى شيلر همان اوراده
حصوله كلمك اوزره يراد لمامش اولديغند ن مقيم اولديغى شهر
و يا خود قريه نك تنظيم و اصلاحنه طبق ساكن اولديغى خانه كى
اعتنا ايلسي اقتضايدير . شواصولك فوائده ماديه سى مسلم اولديغى
مثلاو اهاليك تعديله مزاج و تهذيب اخلاقلى حقه ده دخى
تأثيرات حسنه سى ميجر بدر .

تدابير مشروحه اصابت و خطايه احتمالى اولان تصورات قبيلىدن
اولوب بونك محسنات بى نهايه سى بر قاج بيك سنده دنبرو ممالك
مختلفه ده وقوع بولان تيجارب كيره ايله ثابت و متحقق اولديغى
مثلاو توجهله اجراسى مناسب اوله جنى دخى يكيدن تصور و تحرييه
محتاج اولوب بويابده اتخاذه لازم كلان اصول اوتو دنبرو
ممالك متمدنه سائرده تقرر ايتمش و حتى بو كا دائر يك چوق
كاملر تأليف اوله رقى بر علم مخصوص حكمنه كير مشدر . دولتر
مهام مصالح مملكتله مشغول اولوب بو مقوله جزويات اموره
باقديه جقلىرن دن شهر ك جسامته كوره دوايره تقسيم ايله هر يه دائره ايچون
اصحاب املاك و معتبران مملكتدن اهالى معرفيله منتخب اعضادن
مركب بر مجلس تشكيل و اصول موضوعه سنده تطبيقا
دائرة ينك تنظيم و ترتيبنى انلرك عهدده اهتماملرينه احاله اولنور .

اشب و مجالس بلدیہ کند و امور داخلہ لرندہ مستقل اولہ رق کرک
واردات و مصارفات لرینی و کرک وظیفہ لری داخلندہ بولشان سائر
خصوصاتی بالتذکر اکثریت آرا ایلہ تسویہ و رؤیت ایدر لر
و اتخاذ ایتدکلری ہر درلو حکم و قرار دولت نظرندہ مجالس رسمیت
سائرہ قراری کبی معتبر طوبیہ لر رق اجرا سندہ معاونت لازمہ
ایفا قلنور .

سلطنت سنیہ دخی شو اصولہ تطبیقا در سعادتچہ اصلاحات
لازمہ تک اجرا سیچون بر قاج سندہ مقدم شہری اون درت دائرہ یہ
تقسیم و بونلردن یا لکز بک اوغلو و غلطہ و طوطخانہ دن عبارت اولان
التجی دائرہ نمونہ اولوق اوزرہ تشکیل اولنہ رق دیگر لری ہرنہ
اسبابہ مبنی ایسہ وقت مرہونہ تعلیق قلمشیدی . اشبو
التجی دائرہ اولوق تدنبرو ایفای وظائفتہ دوام ایدرک ادارہ سی
داخلندہ بولشان محالردہ خیلی اصلاحات اجرا ایدوب اگرچہ
مقدمہ لری بعض سؤاستعمالات وقوعنہ مبنی بر مقدار دیونہ
کرفتار اولمسی اشبو اصول محدثہ حقندہ بعضلرینک اعتراضہ
سررشتہ و یرمش ایسہ دہ بیسانہ حاجت اولمدیغی وجہلہ
ذات اصول ایلہ اجرایی مادہ سی یکدیگر ندن تمیز اولمق لازم
کلوب ادارہ جہ وقوعہ کلان تقصیراتک شو اصول محاسن شمولہ
ایرات تقصیرہ ایدہ میہ جکی درکار در .

بنأعلیہ در سعادتک صورت مطلوبہ دہ تنظیمی مطلقا ادارہ بلدیہ
اصولک تعمیمنہ متوقف اولدیغندن شو مقصدک نتیجہ پذیر
حصول اولسیچون همان سلطنت سنیہ تک سالف الذکر نیت
خیر یہ سنی برآن اقدام اجرایہ ہمت یورمسی تئی اولنور .
در سعادت سکنہ سی پایتخت سلطنتدہ اقامت ایتک شرفنہ مظہر

و شو حالک موجب اوله جغی هر درلو فوائدن متمتع اولد قلری حالده
 کړک ممالک محروسه نك سائر محالرنده و کړک کافه ممالک اجنبیه ده
 امشالی کورلما مش وجهله مالاً و بدنأ هیچ برکونه تکالیف ایله مکلف
 اولد قلرندن ارتق اوزرنده یوریدکلی قالدرملرک تعمیری
 و سپورندیلرینک ازاله سی و امشالی فائده سی طوغریدن طوغری به
 کندورینه عائد اوله جق اصلاحات مصارفنک تسویه سی بر بارکران
 عد اولنیده جغی درکاردر

استانبولی تنظیم ایتمک اوزره تشکل ایدن سالف الذکر قومپانیه نك
 توجهله اصلاحاته شروع ایده جکی هنوز معلومزدکل ايسده ده افکار
 عاجزانه مره کوره مواد آیدیی اجرا ایلسی آرزو اولنور
 اشبو قومپانیه هر تقدیر ذیقدرت فرض اولنسه استانبول کبی
 بربلده جسمیه یی دفعه صورت مطلوبه یه قویه میوب اصلاحاتک
 بالطبع جسته جسته اجراسی لازم کله جکندن اول امرده نمونه
 اولق اوزره مثلاً قره کوی کو پر یسندن باب عالی یه واورادن دخی
 اقسرایدن کچه رک طوپ قهویه قدر برخط مستقیم اوزره
 بر دیوان یولی جاده سی کشادیله یونک ایکی جانبیه قومپانیه و یا خود
 عرصه لری اصحابی طرفندن مناسب شکل و جسامته کار کیر
 اوله رق منظم ابنیه انشاسی و اقتضا ایدن لغم و صویولی و غاز
 یوریلرینک دخی اصول جدیدیه تطبیقا تنظیمی لازم کلور . بویله
 بر جاده کشادی هر طرف حقنده خیرلواولوب شویله که اولایونک
 اوزرنده واقع ابنیه بالطبع محل سائر دن زیاده قیمت و اعتبار
 کسب ایده جکندن اصحابی متمتع اوله جق و ثانیاً تملک و یا خود
 ایجار ایله دروننده ساکن اولنلر استفاده ایدوب ثالثاً موجب

اولہ جفی سہولت مرور و عبور و محسنات سائرہ سندن عموم
اہالی حصہ مند منفعت اولہ جقدہ

اشبویکی جادہ دن بر مقدار کافی ختام پذیر اولدقدہ در عقب
رکوب و اشیا نقلتہ مخصوص عربہ لر ایستلکہ باسلیہ جفی مثللو
ہر طرفندہ ہر درلو امتعہ و اشیا مغازہ لری اچیلہ جغندن اولوقت
خلق لیلانہار آب سدن باشہ قولایلقہ کیدیلوب کلندیکنی ولایزم اولان
شیلرک دخی بالسہولہ تدارک اولندیغنی کوردکارندہ شو حالک
فوائد و محسناتنی فہم وانعان ایدرک بتون شہرہ تعمینہ راغب
اولہ جقلری بی اشتباہدر

قومیانہ نک اول باول اجر اسندہ اہتمام ایتمسی لازم کلان اصلا حاکم
برسی دخی ایاصوفیہ و امثالی جوامع شریفہ و انار معظمت قدیمہ نک
ہمان اتصانندہ بولنان بر طاقم اخشاب ابنیہ خسبہ نک رفع
وازالہ سی مادہ سیدر فی الحقیقہ اسلاف عظامک اغزیاد کاری
وشہر مزک مایہ شرف و افتخاری اولان او مثللو آثار نفیسہ نک شو عالدہ
براغلمسی بونلرک خار جارونق و لطافتلری بی اخلال ایتد کدن بشقہ
ذکر اولنان اخشاب ابنیہ دہ حریف ظہورندہ یک چوق مضرت
ایراث ایدوب حتی کچن کون نور عثمانیہ جامع شریفی جوارندہ
وقوعبولان حریقہ جامع مذکور منارہ سنک کلاہی کاملاً محترق
اولدیغنی مثللو اتصانندہ بولنان کتبخانہ دخی خیلی زیان کورد کدن
صکرہ کوچ ایلہ قوتار لمشدر

بردہ البوم استانبولہ عمومہ مخصوص بانچہ اولدیغندن خلق
ارالقہہ بالسہولہ کیدوب تنزہ ایتمک اوزرہ داخل شہردہ و جوارندہ
برقاج یردہ نرہ کاکاہلر تغلیم اولنمسی اقتضا ایدر

سو قافلرك تنويرى بخشنه كنجده استانبولك شو حالنده هر طرفك
غاز ايله تنويرنده مشكلات كيره اوله جغندن اول امرده الكمهم اولان
جاده لرو ميدانلر بونكله تنوير اولنه بيلوب فقط تعميمي سائر
اصلا حاك اجرا سنه متوقفدر مع مافيه شهرك شو حال ظمنده دوامى
دخى تجويز اولنه ميه جغندن اشديدك بشقه صورتله چاره سى بولمىسى
مناسب اولور ظن ايدرز.

خلاصه كلام فى زماننا اور و بانك پاي تختلى شويله طور سون
الك كوچك شهرلى بيله غايتله منتظم و منور و بالخصوص در سعادتك
بر جزئى اولوب اقامت اجانبه مخصوص بولنان بك اوغلى و غلظه
برقاج سنه دنبرو شو اصلا حانه مظهر اولديغى حالده استانبولك
بويله قالمسى شان سلطنت سنيه ناپجسبان اولوب اجانبه قارشو
دخى موجب خجالت اوله جغى اشكاردر.

استانبولك تنظيم و اصلا حنى داعى اولان اسباب مشروحدن
قطع نظر شوا ثناده سايه معالي و ايه حضرت پادشاهيده صنوف
عساكر شاهانه كونكون رهين انتظام و البسه و اسلحه نفيسه ايله
مغبوط انام اولوب بونلرك شوقيا قتلر يله دروننده بولند قلىرى شهرك
حال حاضرى بيننده بر نسبت مناسبه اولمديغندن و شو مغايرتك
دوامى ناقابل بولند يغندن بمنه تعالى عصر محاسن حصر حضرت
شهر يارى اثار جيله سندن اوراق اوزره عهد قريده بونلرك بينى
توفيق بيور يله جغى مجر و مدر.

(منيف)